

Universitätsbibliothek Paderborn

**Sōkratus Scholastiku Kai Ermeiu Sozomenu Ekklesiastikē
Istoria**

Socrates <Scholasticus>

Mogvntiae, 1677

Caput XV. De haeresi Arii, unde initium sumpserit, & ad quos pervaserit: &
de mutua Episcoporum inter se contentione ob eundem Arium.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14233

όδεις εἰσι, τὸ μέσον τῶν τόπων ἐν οἷς ἐκάτε-
ρη δέτελεν καὶ μὴ ὡδεὶς ισόρημα τα-
χί τῶν αὐλαῖς καὶ αἷμοις συγχρονιζόντων.
Ἐπιταῦτης ὁ τῆς ἡγεμονίας θύδονιμωσεπυ-
θούσιον φιλοσοφῶται καὶ στυχιανὸν ὃς ἐν
βιθυνίᾳ πάσῃ τὸν ὄλυμπον ταῖς διαλέξεις ἔ-
χει μέρον δὲ τηλικανάκιαν πρεσβεύσιον,
γενέταις χάριν θεοπεπλασίας πατῶν
καὶ πρεσβεύσιος θεοποίοις, οἷς καὶ αὐτῷ παν-
τανιών διὰ την δρέπελην τοῦ βίου συνέπει καὶ
οὐκέπει. κατ' ἑκατέναν καρψή, δεσμώ-
την τοῦ οὐρανού τῶν δορυφόρων παστοπλιθεῖς
γηγεννημένη φρεγνῆ ἔφυγε, καὶ τοῖς τὸν
δικαιοῦντος αὐτοῦ πατέρεis, συνελήφθη. δεν-
σάνται τὸν ἐπινδιέναιαν στυχιανόν, πατερού-
ντος αὐτοῦ περὶ τὸν βασιλέα, περὶ τερού
δε προσεῖν, οὐδὲ τὸν δεσμόνδησεται τὸν
δικαιοῦντος, μὴ καλεπόδης δεσμόνδησεται φε-
δονοπλεύρη, λέγεται οὐ τὸν δεσμοφύ-
λακας πεινήσας, ἐδεῖπεν τὸν δεσμόνδησεται
δικαιοῦντος οἱ δέοις σοκέπεται, εἰς τὸ δεσμω-
την ἐπειδὴν αὐτομάτως δὲ κεκλεισμένας
θανταδικαῖας θύεσις, καὶ τὸ δεσμώ-
της ἀτεμπάδησεται διαρρυνναι. μῆδὲ ταῦτα
καὶ περὶ βασιλέα τοῦ θεοποίοις τοῦ βυζαν-
τιού διαλέξεις τοῦτο, ετοιμως τὲ τηλικαίων
λαζανῶν εἰς εἰσιθεῖσιν φιλοσοφῶσιντον τοῦ
θεοποίοις τοῦτο τέτων μέλι, γῆρῶν δι-
δυτῶν πλειστῶν τοῦ βίου ἀναγράπτεις.

A degebat, multorum dierum itinere à se
invicem distabant. Et hæc quidem ita
relata sunt ab iis, qui cum Antonio &
Ammone familiariter vixerunt. Sub eo-
dem Constantini principatu Eutychia-
num quoque præclare philosophatum
esse accepi. Hic in Bithynia circa Olympum
montem commorabatur. Scēta
vero Novatianorum addictus, divinam
gratiam possidebat, tum in morborum
curationibus, tum in aliis admirandis
operibus: adeò ut ob virtutum merita,
Constantinus ip̄si familiaris esset atque
amicus. Eo igitur tempore cum qui-
dam ex Imperatoris Protectoribus re-
neretur in vinculis: suspectus enim qua-
si participis conjurationis aduersus prin-
cipem, fuga le proripuerat: quæsusus
que circa Olympum montem captus
fuerat: rogatus ab ejus necessariis Eutychianus
ut apud Imperatorem pro illo
intercederet, prius autem operam da-
ret ut vinculis solvetetur reus, ne cate-
narum pondere oppressus morte inter-
rim prætiperetur; misse dicitur ad car-
ceris custodes, qui peterent ut illum vin-
culis relaxarent. Cumque illi minime
obtemperarent, Eutychianum ad carcere-
rem venisse; & carceris januas quæ clau-
ſe erant, sponte referatas esse; vincti de-
nique illius vincula diffluxisse. Posthac
vero Imperatorem qui tunc Byzantii
degebat, adiūcē dicitur, & ab eo indul-
gentiam quam petebat facile obtinuisse.
Neque enim Constantinus Eutychiani
preces repellere consueverat, quippe
quem maximo honore prosequeretur.
Et hæc quidem à nobis breviter dicta
sunt de iis, qui tum temporis inter Mo-
nachos eximie philosophati sunt. Si cui
vero curæ est illa cognoscere, is si que-
sierit, vitas complutum conscriptas in-
veniet.

Κεφ. 16.

D

CAPUT XV.

De heresi Arii, unde initium sumpserit, & ad
quos pervaserit: & de mutua Episcoporum
inter se contentione ob eundem Arium.

Aλλα γὰρ καίπερ ὡδεὶς καὶ διὰ πάντων
τοῦ ἀλλού τῆς Θρησκείας θύδονιμότων,
ερικαί τινες διαλέξεις ἐτάσσουν ταῖς ἐκ-
κλησίαις, επὶ πρεφάση διῆταιν θύσεσίας, καὶ
τῆς τε τελείας θύρσεως, εἰς γῆπον

V Erum licet hoc modo & in reli-
quis omnibus Christiana religio
floret, tamen contentiose quædam
disputationes Ecclesiam perturbarunt,
qua sub obtenuit religionis & perfectæ
Dei cognitionis, res anteā minime
H h h

discussas in questionem vocarunt. Ha-A
rum autem disputationum auctor fuit
Arius, Alexandriae qua est in Aegypto
Presbyter. Qui cum recte Doctrinam Iu-
diosus propugnator initio visus esset,
Melitum res novas in Ecclesia molien-
tem adjuvit. Postea vero relictis ejus
partibus, a Petro Alexandrinorum Epi-
scopo Diaconus est ordinatus. Rursum
tamen Ecclesia pulsus est ab eodem,
propterea quod cum Petrus fautores
Melitii excommunicasset, nec eorum
baptismum admitteret, ipse Petri acta
reprehendebat, neque ullo modo quiete-
cere sustinebat. Postea vero quam Pe-
trus Martyrium pertulisset, Arius ab
Achilla veniam precatus, ad Diaconi
officium rediit, & ad Presbyterii digni-
tatem promotus est. Deinceps quoque
Alexander illum in honore habuit. Por-
tro cum dialecticam apprime calleret:
nam & hujusmodi disciplinarum haud-
quaquam expers fuisse dicitur: in ab-
surdissimos sermones prolapsus est: ita
ut quod à nemine unquam antea dictum
fuerat, ipse in Ecclesia ausus fuerit præ-
dicare: Filium Dei de non existantibus
factum esset; & tempus fuisse cum non
esset, & pro arbitrio suo illum vitii ac
virtutis capacem esse; creaturam quo-
que & facturam illam esse: aliaque ejus-
modi multa, qua verisimile est eum di-
cere, qui suscepit talium opinionum
patrocinio, ad disputationem & singu-
lorum capitum examen accedit. Porro
nonnulli qui istiusmodi verba audire-
rant, Alexandrum reprehendebant,
quod novitatis istas adversus Christiana-
nae fidei doctrinam, contra quam dece-
bat, toleraret. Ille vero satius esse du-
cens, de rebus ambiguous & controver-
sis utrique parti differendi locum con-
cedere, ne vi potius ac necessitate, quam
persuasione, eos à contentione revoca-
re videretur, ipse una cum clero judex D
residens, utrosque in certamen adduxit.
Porro ut in hujusmodi verborum alter-
cationibus usvenire solet, utraque
pars per vincere conabatur. Et Arius
quidem ea quæ dixerat defendebat. Illi
contra, filium patri consubstantialem &
coæternum esse afferebant. Colleto
iterum Concilio, cum tot ac tantas
movissent disputationes, inter se mini-
me confererunt. Cæterum dum que-
stio adhuc anceps ac dubia videbatur,

άγουσαι Το πρότερον ἀνέξετασι οὕτω
τούτων τῶν λόγων αἴσιοι, πρεσβύτεροι
τῆς καὶ αὐχυπλον αἰλεξανδρεῖας οἵ
δέκτης αποδιδῷ εἶναι τοῦ δόγματος
Ἐσα, νεώτεροι μελιτιών συνεπούσι
καλαλπῶν δὲ πότον, ἐκδεσκόνησι δια-
νοιαί πέτρου τοῦ αἰλεξανδρεῖου ἐπούσι
που· καὶ ταῦτα αἱ παῖς αὐτὸς τῆς οἰ-
κλοσίας ἔξελθην, κατότι πετρουτού
μελιτίου σπουδαῖς αἰτοκηνέασι, καὶ
τὸ αὐτὸν βαπτίσμα μὴ ωστεμένοι,
γνωμένοις ἐπέσκηπτε, καὶ πρεμενοῖς
χεῖσθαι ἐπειδὴ πέτρῳ εμαριένοις, πρ
γνώμην αἰτήσας αχιλλαῖ, ἐπέσκη-
διακονεῖν· καὶ πρεσβύτεροι τοῖς
Τὰ δὲ Ιωάντα καὶ αἰλεξανδρεῖοι ἐν τῷ
χει ἀντὸν διαλεκτικῶταί δὲ θύμι-
νοι, ἐλέγετο γάρ μὴ δὲ τῶν τοιούτων
μοιρῶν μαθημάτων, εἰς αἴτοπος ἐχ-
λιόν λόγους· οὐδὲ τοῦ πρότερον πα-
τέρου μὴ εἰρημένον, Βληποταὶ οἱ σκι-
στα αἴτοφίναται, τὸν γὸν τὸ δεσμόν
οὗτων γενενόδαι, καὶ εἴναι πολὺ το-
ιοῦ, καὶ αἰλεξανδρεῖοι κακίας καὶ δέ-
δεκτικὸν ὑπάρχειν, καὶ κτίσμα τη
ποίμα, καὶ ἀλλα πολλὰ αἱ λύγεια
τὸν τούτοις συνισάμφιον, εἰς διάλε-
κτοντα καὶ Ταὶ κατὰ μέρες σύντο-
λαβόρδιοι δὲ τινες τῶν ειρημένων, εἰς
φούσι αἰλεξανδρεῖον, οἷς ψεύτοις
νον τῶν κατὰ τὸ δόγματος σεβεσμού
δὲ, υπολαβὼν αἴμενον εἶναι τοῦ το
αἱμφιόλων ἐκάλερω μέρεις προσθίαι
γον, οὓς μὴ δόξαι ἀναγκῇ, ἀλλὰ πε-
δοῖ τῆς ἔστρωτος αὐλοὺς πάνει, κελῆκο
τίτας σὺν τοῖς δύπλοι τῷ κλίνειον, εἰς
μιλλαν αἱμφιόλειον ἥγανεν· εἰς
συμβαίνειν φίλει περὶ Ταὶ σεβίδας τη
λόγων, ἐκάτεροι ἐπειράτοι ηγάρεν
ἰσαλαι δὲ αἴσιοι μὲν τοῖς παῖς αὐτὸς
ρημένοις· οἱ δὲ, οὐδὲ μοοσότοις καὶ συ-
διοι ἐσὶν ὁ γὸν τῷ πατεῖ· συνεδέσι
πάλιν γνωμένου, τοσαύτας διαλέξεις
νακινήσαντες, ἡ συνέποσαν αἰλιόλοις· εἰς
φοείσου δὲ τῆς ζητήσεως ἔτι δοκούσησαν

πέπονθε παλέξανδρο τὰ πρώτα, πὴ μὲν οὐκέτι σκέψας ἐπιστολὴν τελευτὴν τοῖς
μοναχοῖς καὶ συναίδιον εἶναι τὸν ψὸν Δηοφανῆς ξέβοτο. καὶ τὸν αἴσιον ὄμοιος Φραντζῆν
ἰσχεῖσθε, τῶν ἐνελίων λόγων αἴφεμενον
ἐπειδὴ σοκέπεισεν, ἥδη δὲ πολλοὶ τῶν αἱμφάντων, τῶν ἔπιστον
ἀριστονόμων οὐκέτι σκέψαντες τὰς συμπεριφθοῖταις αὐτῷ
τοῦτο δόγμα κληρικές συνέργειαν
διεπειλήσαντες αἱλέξανδρεων παροικίας, πρεσβύτεροι μὲν, αἱσταλαῖς καὶ αἱμιλᾶς, Σκαρπεῖον τέ καὶ Καρμάτην καὶ αριστονόμων
αἱλέξανδρον, ιερουργούς καὶ μακαρούς, ιερουργούς καὶ μακαρούς· οὐδὲ θεοῖς καὶ Μάρτιον· οὐδὲ θεοῖς καὶ Λαζαρούντην καὶ λαζαρούντην μοιρά μετεπειλήσαντες πρεσβύτεροι, οἱ μὲν
ιουνιανοὶ καὶ θεοὶ θεοὶ νομίζειν ήγενέντοις
νομίζειν, τοῖς πολλοῖς συμβαίνον, οὓς
ιδιαιμένες ἐλεεῖσθε, καὶ τῆς ἐκκλησίας αἱρέτους οὐκέτελημένους· ἐπεὶ δὲ καὶ αἱλέξανδρεις
οὐδὲ εἴχεν, λογισάμενοι οἱ αἱμφάντοι αἱλέξανδροι εἴναι τὴν δύναμαν προφθάσατεν καὶ πόλιν επιστόπων, πρεσβύτεροι
ταπειράντες· οὐ γεράνιοι οὐδὲ επιστόπον,
ζητεῖν εἰ μὲν οὐδὲν ἔχει ζείδε νομίζειν τοῦτο
δηλώσαις αἱλέξανδρο μὴ χαλεπαίνειν
αἵσις εἴ τι μὲν, διδάσκεις δὲ χριτερούν δοκεῖν· οὐ μετείσις δὲ αἴσιον αἱλέξανδρο τὸ
στοιχαίον διασπαρέντος γραφόντες
ταῦτα τοιέτα δόγματα, καὶ τοῖς πανταχοῦ πειστοῖς οὐδὲν γέγονεν ζητοῖς· οὐδὲ
μητριαῖον πρέσβης αἱλέξανδρον, μὴ παρεστήσατες τοῖς αἱρέτοις, εἰ μὲν τὴν ἑαυτῶν τοῖς
αἱλέξανδρον πλείστους ἀγαθούς βίου
περιημασμένους, οὐ πιθανότεπι πλόγυα διδάσκειν, συλλαμβανομένοις αἱμφάντοις,
ζητεῖσαν διεσπειρον τὸ Βερσετόντα τῆς νικοποίεων ἐκκλησίας, αἱρέται εἰλόγημοι· οὐ δὲ
τοῖς βασιλείοις τελιμηνέοντος, έγραψε τοῖς
παταχῇ επισκόποις, μὴ κοινωνεῖν αἱλέξανδρον
οὐτεπέρετι μᾶλλον ἐπὶ ἐκάτερα Δεκατέσ
η σταυρὸν, καὶ μείζων οὐα φίλαι αἱρέται· Την
ετεῖς ἐπειδὴ σοκέπεισεν δειπέντες αἱλέξανδρες οἱ αἱμφάντοι τὸν διεσπειρον, οὓς

Hh h ij

inuria affecti, indignari cœperunt, & ad A*ρι*ū*στομάτων*, καὶ προδυσίαις
opinionem Arii stabilendam promptiores extiterunt. Collecta igitur apud
Bithyniam Synodo, ad omnes ubique Episcopos scripsere, ut cum Ariū*στομάτων*
Episcopis tanquam recte sentientibus communicarent, darentque operam ut Alex-
ander cum iisdem communicearet. Sed cum conatus illorum nequaquam ipsis
ex voto succederet, Alexandro nullatenus cedente; Arius legatos mittit ad
Paulinum Episcopum Tyri, & ad Eusebium Pamphili qui Cæsariensem in Pa-
læstina regebat Ecclesiam, & ad Patrophilum Scythopolitanum. Antistitem:
petitque ut sibi unā cum suis concederetur, plebem ipsis adhærentem in Ec-
clesia colligere, eundem quem prius Presbyterorum obtinenteribus gradum.
Hunc enim morem esse Alexandriae, qui quidem etiamnum manet, & sub uno
Episcopo qui omnibus præfet, Presbyteri separatim Ecclesias oblineant, &
populum ad illas convenire solitum colligant. Illivero unā cum aliis Episco-
pis in Palæstina congregati, Arii petitioni subscripterunt: hortantes ut ple-
bem quidem colligerent, sicuti antea facere consueverant; Alexandro tamen
subjecti essent, ac sine intermissione ei supplicarent ut ejus pace & communio-
ne fruerentur.

Cap. XVI.

Kef. 15.

Quomodo Constantinus audita Episcoporum
contentione, & discrepantia festi Paschalis, rem
moleste tulit: & Hosium Hispanum Corduba
Episcopum Alexandriam misit, qui Episcopo-
rum tumulum sedaret, & questionem de
Pascha dirimeret.

Cum autem, multis quoque in Æ-
gypto Conciliis celebratis, conten-
tio nihilominus invalescens ad ipsum
usque palatum pervenisset, Imperator D
Constantinus non mediocri dolore per-
cussus est, quod cum religio Christiana
recens cœpisset augeri, opinionum
discrepantia multos ab ejus professione
revocaret. Atque hujus rei culpam pa-
lam Ario tribuebat & Alexandru. Da-
tisque ad eos literis, utrumque objur-
gavit, quod hanc questionem cum la-
tere posset, in apertum produxisse: &
vehementi altercandi studio impulsi, per-
vicaciter movissent ea, quæ nec inquiri

περὶ αὐτῆς ὁ κατεστῶτης πεὶ τῆς διαρκεῖται τοῦ παι, καὶ τῆς ποσχατιμάλια περπτῆ, μιγάδει τούς τοι
πέμπει στοὺς τοι ισπάτους χορόβησι επισκόποι τοι εἰπεῖσθαι,
αν, διαλέγεισται τῷ στοὺς τοῖς επισκόποις, καὶ τοῖς
κατασῆσαι τῷ πάχα.

Ἐ Πεὶ δὲ καὶ ἐν αἰγύπτῳ συνόδῳ αὐτῷ
Χρι τῶν βασιλεῶν ἐλθεῖ, καὶ μετέστη
Φόρει κανοναῖν οὐ βασιλεὺς καθότι προ-
φάτως τῆς Θρησκείας αὐξεν δέχεται
πολλὰς χριστιανίζεις απέτετεν η διαφε-
τῶν δογμάτων καὶ τέττα χάρι, δῆλον
αἵπα ποιήμενος αρείον τε Καλέζαιδον
γερίφας αὐλοῖς σκεκάλει, αἱ δυναμῖ-
λα τεῖν, εἰς τὸ Φανερόν οὔζηγαγον ταῦτα
ἔγνωστον καὶ τῷ στραγγαν περὶ τὸ σταύτον στενή
φιλονείκως ανεκίνησαν, αἱ μῆτρες γένεται